

Ekim 2020 • Sayı: 166 • 6 TL

Meraklı Minik

Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi

Fındık Faresi Kuşburnu Ariyor

Derginizle birlikte...

Kartlar
Kuşburnundan
Neler Yapılır?

Eğlenceli
Meyveler
Dominosu

Sonbahar
Meyveleriyle
Etkinlikler Kitapçığım

Rengârenk
Çıkartmalar

3+ yaş

"Benim manevi mirasım ilim ve aklıdır"

Mustafa Kemal Atatürk

Meraklı Minik
Erken Çocukluk Dönemi İçin Aylık Bilim Dergisi
Yıl: 13 Sayı: 165
Eylül 2020

Sahibi
TÜBİTAK Adına Başkan
Prof. Dr. Hasan Mandal

Genel Yayın Yönetmeni
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Doç. Dr. Rukiye Dilli

Yayın Yönetmeni
Aslı Zülal
merakli.minik@tubitak.gov.tr

Yayın Danışma Kurulu
Doç. Dr. Rukiye Dilli
Dr. Öğr. Üyesi Engin Kapkın
Prof. Dr. Elif Nursel Özmert
Dr. Öğr. Üyesi Müge Şen
Yunus Tiryakioğlu

Araştırma ve Yazı Grubu
Elnârâ Ahmetzâde
Gülnehal Mert
Yasemin Şahin
Meltem Yenal
Merve Yıldırım

Redaksiyon
Özlem Özgün

Grafik Tasarım
Fulya Koçak

Çizer
Pınar Büyükgöral

Video-Animasyon-Web
Selim Özden

Mali Yönetmen
Adem Polat

İdari Hizmetler
Nahide Soytürk

İletişim Bilgileri
TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
Remzi Oğuz Arık Mahallesi
Tunus Caddesi No: 80 06540
Çankaya ANKARA
Tel (312) 298 95 24
Faks (312) 427 74 89
e-posta merakli.minik@tubitak.gov.tr
İnternet www.merakliminik.tubitak.gov.tr

Abone İlişkileri
<https://www.tubitakdergileri.com.tr/>
abone@tubitak.gov.tr
Tel (312) 222 83 99

ISSN 977-1307-1998
Fiyatı 6 TL

Baskı
PROMAT Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.
<http://www.promat.com.tr/>
Tel (212) 622 63 63

Baskı Tarihi
25.09.2020

Dağıtım
Turkuvozt Dağıtım Pazarlama A.Ş.
<http://www.tdp.com.tr>

Her ayın 1'inde çıkar.

Meraklı Minik

Sevgili Çocuklar,

Sonbaharla birlikte çevremizde birçok değişiklik oluyor. Doğa, kışa hazırlanıyor. Bu sıralar parka gittiğinizde ya da doğaya çıktığınızda sonbaharın işaretlerini gözlemleyebilirsiniz. Bazı ağaçların yapraklarının sararıp dökülmeye başladığını, kışa hazırlık yapan hayvanları görebilir; meşe palamudu, kozalak ve akçaağaç tohumu gibi malzemeler toplayabilirsiniz.

Bazı ağaçların ve çalılıarın meyveleri de sonbaharda olgunlaşır. Dergimizin kapağında yer alan kuşburnu, alıç, üvez ve böğürtlen gibi... Bunlar ülkemizin birçok bölgesinde kırlarda, ağaçlık alanlarda kendiliğinden yetişir. Birçok kuş türü, sincaplar, fındık fareleri gibi hayvanlar için bu minik meyveler önemli bir besin kaynağıdır. Bu meyveleri veren ağaçları ve çalılıarı, parklarda ve bahçelerde de görebilirsiniz. Sonbaharda yapacağınız geziler sırasında belki siz de kuşburnu çalısının meyvelerinden yiyen bir alakarga ya da alıç ağacının meyveleriyle beslenen bir karatavukla karşılaşabilirsiniz. Haydi, onlarla tanışmak için dergimizin sayfalarını çevirin. Çünkü bu ay dergimizin içinde kuşburnunu ve sonbaharın diğer minik meyvelerini, bu meyvelerle beslenen bazı hayvanları anlatan yazılar ve etkinlikler var. Biliyorsunuz, yalnızca kuşburnu gibi minik meyveler değil; nar, armut, elma, portakal, mürdüm eriği gibi başka birçok meyve de sonbaharda olgunlaşır. Dergimizin ekindeki domino oyunu ve etkinlik kitapçığı da sonbaharda olgunlaşan tüm bu meyvelerle ilgili.

Bol bol taze meyve yiyebileceğiniz, açık havada bolca zaman geçirebileceğiniz, keşiflerle dolu bir ay diliyoruz...

Aslı Zülal

İçindekiler

2 Yavru Fındık Faresi Kuşburnu Meyvesini Arıyor

6 İşte Benim Meyve Salatam

7 İşte Meyve Kebabı

8 Kuşburnu Meyvelerini Kimler Yiyor?

10 Fıfı Kuşburnu Topluyor

12 Kuşburnu Bitkisi Bir Çalıdır

14 Kuşburnu Çalısının Bir Yılı

16 Biz İnsanlar da Kuşburnu Meyvesini Çok Severiz

17 Tatlı, Ekşi, Tuzlu Oyunu

18 Aktarın Listesi

20 Sonbaharın Minik Meyveleri

22 Parkta Bir Gün

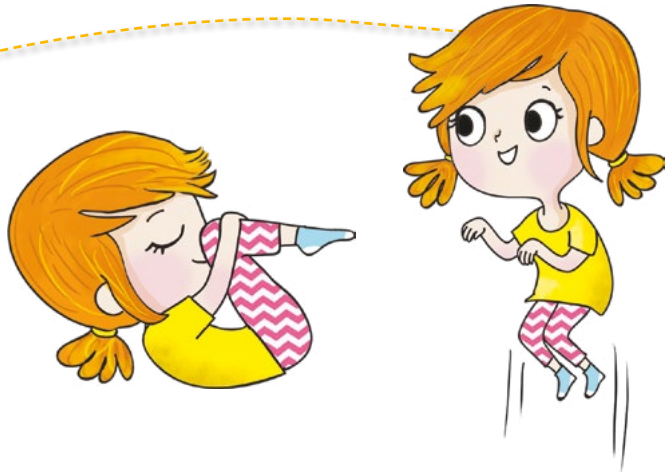
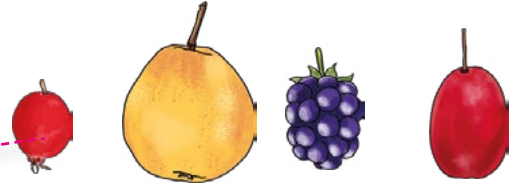
24 Şimdi Hareket Zamanı!

26 Çok Merak Ediyorum

28 Haydi Mutfığa

30 Küçük Eller İşbaşında

32 Kitap... Oyun... Öneri...

Yavru Fındık Faresi Kuşburnu Meyvesini Arıyor

Ormanda akşam olmak üzere. Çevredeki sesler gittikçe azalıyor. Anne fındık faresi yuvasının girişinden başını çıkardı. Sonra bir sağa, bir sola şöyle bir baktı...

Bazı hayvanlar gündüzleri yuvalarında dinlenir. Akşamları da yiyecek aramak için dışarı çıkarlar. Tıpkı fındık fareleri gibi.

Çocuklar, haydi kuşburnu toplamaya gidiyoruz.

Yaşasın! Beni bekleyin. Ben de kuşburnu yemek istiyorum!

Fındık farelerinin en küçüğü, bu akşam ilk kez diğerlerine eşlik ediyordu.

Bana derler fındık faresi,
Dolaşırım her bir yeri.
Geldi beslenme saati,
Bulmalı meyveleri.

Fındık fareleri yakında kış uykusuna
yatacak. İlkbahar gelene kadar, uzun bir
süreyi yuvalarında uyuyarak geçirecekler.
Bu nedenle şimdi çok iyi beslenmeleri
gerekli.

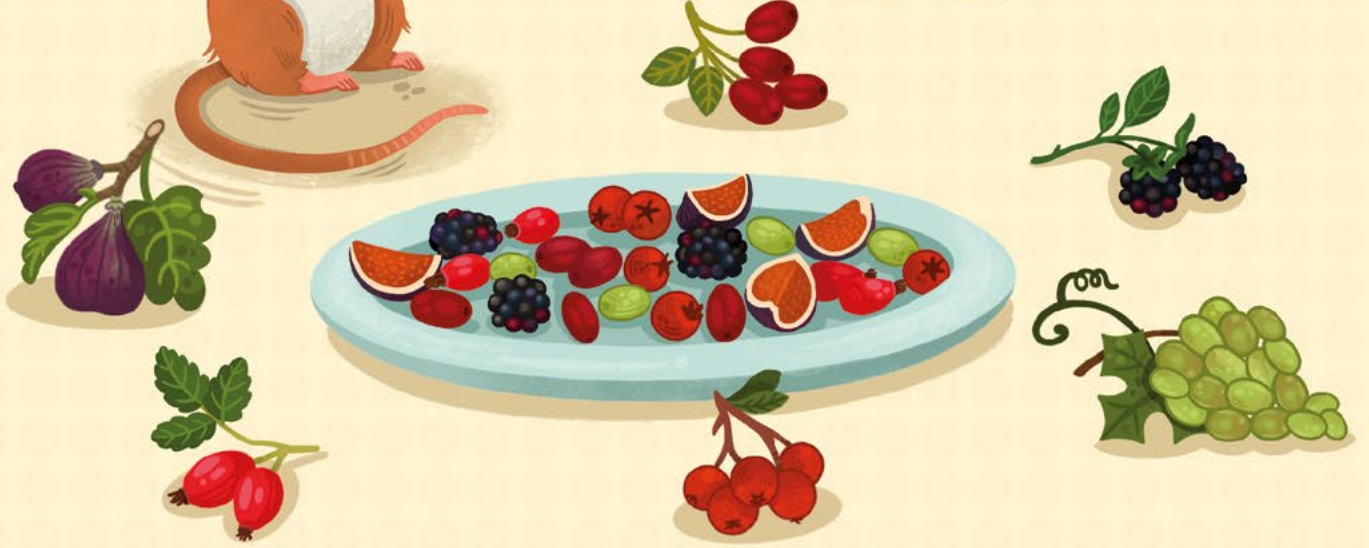
Sonunda yavru fındık faresi, aradığı kuşburnu meyvelerini buldu. Bu meyvelerin tadını çok sevdi! O kadar çok kuşburnu yedi ki sonunda karnı kocaman oldu. Neredeyse yürüyecek hâli bile kalmadı. Artık kış uykusuna hazırdı...

İşte Benim Meyve Salatam

Ormandan topladığım meyvelerle bir meyve salatası yaptım. Tabagiıma iyice bir bak, salatanın içinde hangi meyveler olduğunu tahmin edebilir misin? Haydi bu meyveleri tabağın dışında gördüğün meyvelerle eşleştir. Bunun için kalemle aralarına birer çizgi çizebilirsin.

Sen de meyve salatası yapmak ister misin? İşte sana boş bir meyve tabağı. Önce dergimizin ekindeki meyve çıkartmalarını bul. Çıkartmaları tabağın içine yapıştırarak bir meyve salatası yap.

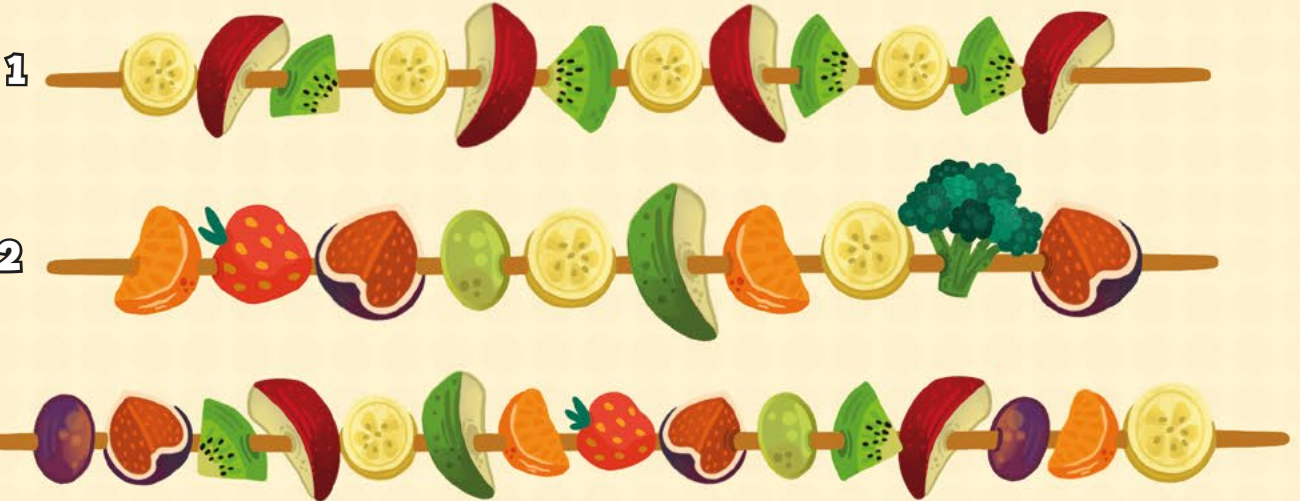

Sen bugün hangi meyvelerden yedin, bir düşün. Salatanın içinde bugün yediğın meyvelerden de var mı?

İşte Meyve Kebabı

Bu etkinlik bir yetişkinle birlikte yapılmalıdır.

Çağrı ve Naz "meyve kebabı" yapıp yemeyi çok seviyorlar. Bunun için çöp şiş kullanıyorlar. İstedikleri meyvelerin bazılarını küçük parçalar hâlinde, bazılarını da bütün olarak şişe geçiriyorlar. Buna da meyve kebabı adını vermişler!

Bir numaralı şişte meyveler belli bir sıraya göre dizilmiş ama bir yerde hata var.

Orayı bulup gösterir misin?

İki numaralı şişte araya bir parça sebze karışmış. Onu bulup bu sebzenin adını söyler misin?

Üç numaralı şişe takılı kaç meyve var, sayar mısın?

Kuşburnu Meyvelerini Kimler Yiyor?

Kuşburnu meyveleri çok besleyicidir. Birçok hayvan bu meyveleri yemeyi çok sever.

İşte fındık faresi! Fındık fareleri bazen yuvalarını kuşburnu çalılarının arasına yapar. Bu bitkinin dallarında dolaşıp meyveleriyle beslenirler.

Dijitalimaj / Alamy

iStockphoto.com

Alakarga gibi bazı kuşlar da kuşburnu yer. Bu kuşlar ormanlar, parklar ve bahçeler gibi ağaçlık yerlerde yaşar.

Kuşburnu alışının meyveleri kışın da dallarının üzerinde kalır. Kar yağınca bile bu karatavuk gibi birçok kuş, kuşburnu meyvelerinden yiyebilir.

Getty Images Turkey

Kuşburnu bitkilerini yıl boyunca başka birçok hayvan ziyaret eder. Bak, bu at da kuşburnu meyvesi yiyor.

Dijitalima / Alamy

Fifu Kuşburnu Topluyor

Fındık faresi Fifu, yuvasına dönerken en az 10 tane kuşburnu toplayacak. Ona yardım eder misin? Fifu, yalnızca birbirine değen dalların üzerinden ilerleyebilir. Diğer hayvanların yanından geçebilir. Ama aynı daldan bir defadan fazla geçemez, yapraklara tırmanamaz. Ayrıca, dalların arasındaki boşluklardan atlayamaz.

Fifu

Kuşburnu Bitkisi Bir Çalıdır

Sen hiç kuşburnu bitkisi gördün mü? Kuşburnu bitkisi bir çalıdır. Çalılar ağaçlara benzer ama boyları çok daha kısadır ve dalları da daha incedir.

Kuşburnu çalısının dalları dikenlidir. Bitkinin dalları, dikenleriyle diğer çalıların ya da çitlerin üzerine tutunur. Dikenler, istenmeyen ziyaretçileri bitkiden uzak tutmaya da yarar.

Kuşburnu alıısı birçok bitki gibi baharda iek açar. Kuşburnu alıısının pembe ve beyaz renkli çiçekleri çok güzel kokar. Bal arıları bu çiçeklerden bal özü toplamaya gelir.

Biliyor musun, sonbaharda kuşburnu alıısının meyveleri olgunlaşınca bu meyvelerden yiyen hayvanlar, bitkinin tohumlarını uzaklara taşıır...

Kuşburnu meyvelerinin içinde bir sürü minik ve sert tohum vardır. Meyveleri yiyen hayvanların dışkılarıyla, kuşburnu tohumları toprağı karışır. Bu tohumlardan toprakta yeni kuşburnu bitkileri gelişir.

Kuşburnu Çalışının Bir Yılı

Kuşburnu çalısı her mevsimde farklı görünür. Resimleri inceleyip bu bitkinin sonbahar, kış, yaz ve ilkbahar mevsimlerinde nasıl değiştiğini görebilirsin. Sen kuşburnunun en çok hangi mevsimdeki hâlini sevdin?

İlkbahar

Evinizin yakınlarındaki bir çalının ya da ağacın yılın farklı zamanlarında nasıl görüldüğünü resimleyebilirsin. Bunun için önce onu gözlemlemen gerekir. Seçtiğin çalının ya da ağacın çiçekleri ne renk? Yaprakları neye benziyor? Meyveleri var mı? Bu meyveleri kimler yiyor?

Yaz

Biz İnsanlar da Kuşburnu Meyvesini Çok Severiz

Doğada birçok hayvan kuşburnunun meyveleriyle beslenir. Kuşburnu, biz insanların da çok severek tükettiği meyvelerdendir. Ama biz kuşburnunun meyvelerini çiğ olarak tüketmeyiz.

Kuşburnunun meyveleriyle mis gibi kokan kıpkırmızı renkli nefis bir çay yapılır...

Kuşburnunun meyvelerinden yapılan marmelat da çok lezzetlidir.

Kuşburnunun çorbası da nefis olur.

Kuşburnunun ekşi bir tadı vardır. Peki sen ekşi şeyler yemeyi sever misin? Başka nelerin tadı ekşi olur?

Tatlı, Ekşi, Tuzlu Oyunu

Ekşi tattan başka tatlar da var, tatlı ve tuzlu gibi... Haydi bu tatlarla bir oyun oynayalım. Bu oyunu oynamak için en az üç kişi gerekli. Oyunu oynamadan önce oyuncular ellerini yıkar ve içinde eşit miktarda tatlı, tuzlu ve ekşi tada sahip sağlıklı atıştırmalıklar olan bir tabak hazırlanır. Tabaka üç farklı tada sahip atıştırmalıklar koyulur; küp şeklinde doğranmış taze kaşar peyniri, küçük meyve dilimleri ve küçük limon dilimleri gibi...

Oyuncular çember şeklinde oturur. Atıştırmalık tabağı ortaya konur. Oyuna ilk başlayan kişi "tatlı" der ve tabaktan tatlı bir yiyecek alıp yer. Yanındaki hemen "ekşi" der ve tabaktan ekşi bir yiyecek alıp yer. Onun yanındakiyse "tuzlu" der ve tabaktan tuzlu bir yiyecek alıp yer. Tatlı, ekşi, tuzlu, tatlı, ekşi, tuzlu... Oyun bu sırayla devam eder. Sırayı şaşıran olursa oyundan geçici olarak çıkarılır ve bir kişi kalana kadar oyun devam eder.

Aktarın Listesi

Kurutulmuş kuşburnu nereden alınır sence? Elbette aktardan... Peki aktarda başka neler bulunur, biliyor musun? Rengârenk baharatlar, çaylar, yağlar, kuru meyveler... İşte tüm bu ürünlerin satıldığı yere de onları satan kişiye de aktar denir.

Çizimde gördüğün aktar İhsan Bey'in mağazasında bazı ürünler azalmış. Bu ürünleri sayması için ona yardımcı olabilir misin? Yanda resimlerini gördüğün ürünleri büyük resimde bulup say. Sonra yuvarlakların içine bulduğun sayıları yaz.

Kuru kayısı paketi

Kuru nane kavanozu

Kurutulmuş patlıcan paketi

Kuşburnu çayı paketi

Yanıtlar: 2 Kuru kayısı paketi / 5 Kuru nane kavanozu / 3 Kurutulmuş patlıcan paketi / 4 Kuşburnu çayı paketi

Sonbaharın Minik Meyveleri

Kuşburnu gibi sonbaharda olgunlaşan başka minik meyveler de var. Bunların hepsi de kuşlar gibi bazı küçük hayvanlar için önemli besin kaynaklarıdır. Bu meyvelerden bazılarını tanımaya ne dersin?

Alıç, alıç ağacının meyvesidir. Bu meyvelerin boyu, yalnızca bir santimetre kadardır. Yani başparmağının genişliği kadar.

Üvez de üvez ağacının meyvesidir. Bu meyvelerin boyu da iki - üç santimetre kadardır.

Aliç

Üvez

Böğürtlen

Kızılcık

Böğürtlen, dikenli bir çalıdır. Birkaç santimetre büyüklükteki meyveleri minik taneciklerden oluşur. Aslında bu taneciklerin her biri de çok minik birer meyvedir.

Sonbaharda olgunlaşan bir başka minik meyve de kıızılcık. Kıızılcıklar da ağaçta yetişir. Bu meyvelerin boyu iki santimetre kadardır.

Parkta Bir Gün

Güzel bir sonbahar sabahı ve , babalarıyla birlikte parka gitti. Burada

meyveleri çok lezzetli bir ağacı, bir çalısı ve çalıları

vardı. Bu bitkilerin meyveleri sonbaharda olgunlaşıyordu.

ve toplamak için sabırsızlanıyorlardı. Önce

toplamaya gittiler. O da ne? Bir da yiyordu. , ağacın

meyvelerini yerken ve sessizce onu izledi. onları fark edince

daha yukarıdaki dallara tırmandı. Çocuklar da biraz topladı. Sonra "Hoşça

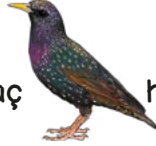
kal !" dediler ve yürümeye devam ettiler. Yazın yemyeşil olan birçok ağacın

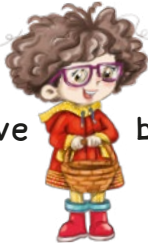

yaprakları sarı, kahverengi ve turuncu renklere bürünmüştü. Sonunda çalılıklarının

olduğu yere geldiler. ve meyveleri olgunlaşmış, çalılıkların dallarından

sarkıyordu. "Bak, bir yiyor!" dedi . "Şurada da

yiyecek bir var." dedi Elif. Sonra çalılıkların arasından birkaç havalandı.

 ve bitkilere zarar vermeden biraz ve topladılar.

Sonbaharda, parkta harika bir gün geçirdiler.

Yetişkinlere Not:

Yukarıdaki öyküde çocukların, meyvelerin ve hayvanların adlarının yerine resimler kullanılmış. Çocuklara önce bu adları okuyun. Sonra da yazının tamamını okuyun. Ama resimlere sıra geldiğinde durun. Resimlerin adlarını siz değil, onlar söylesin.

Efe

Elif

Üvez

Böğürtlen

Kuşburnu

Sincap

Siğircık

Şimdi Hareket Zamanı!

Bir sincap, ağacın dallarında dolaşiyor...

Önce biraz vücudunu ısıtıyor,

olduğu yerde

zıp

zıp

zıplıyor.

Sonra bir daldan

diğerine atlıyor.

Bir ara durup

ağaçtan aşağı

bakıyor.

Sonra daldan dala atlamaya devam ediyor.

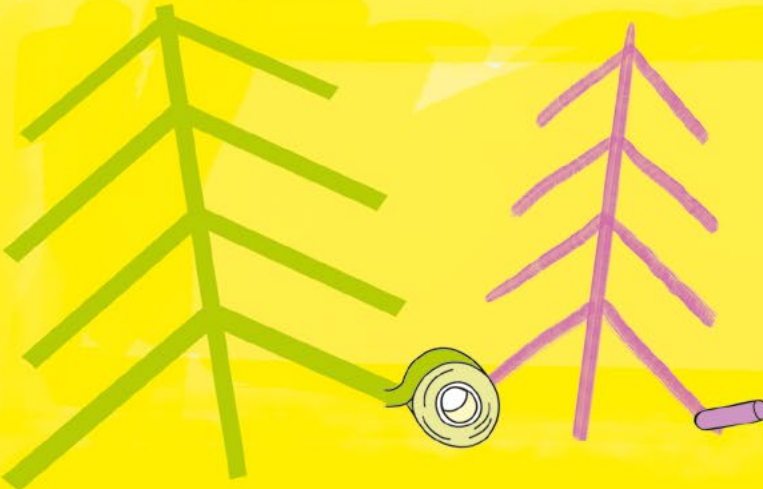
Yorulunca
kovağına girerek

K I V R I I P

dinleniyor.

Bu etkinlik için kâğıt bant ya da elektrik bandı gibi, çıkarıldığında iz bırakmayan bir yapışkan bant kullanabilirsiniz. Ağacın dallarını oluşturacak bant parçalarını yaklaşık yarım metre arayla yere yapıştırın. Etkinliği açık havada yaparken ağacı ve dallarını yere tebeşirle çizebilirsiniz.

Çok Merak Ediyorum

Dağ çileği nerelerde yetişir?

İmge Ertane - 4 yaş - Balıkesir
Deniz Emre Tonguç - 5 yaş - İstanbul
Yalın Karadeniz - 3,5 yaş - İstanbul
Mazhar Arda Kazbek - 8 yaş - Ankara
Mevsim Bade Yeşilyurt - 5 yaş - İstanbul

Dağ çileği nasıl yetişir?

Ahmed Talha Yurtar - 5 yaş - İstanbul
Özgü Zengin - 6 yaş - Gaziantep
Batu Bayraktar - 4 yaş - İzmir
Ertuğ Kırda - 7 yaş - Ankara

Dağ çileği ile çilek arasında ne fark vardır?

Gökçe Maşal Özer - 5 yaş - Balıkesir
Reyyan Balçık - 6 yaş - İstanbul
İdil İpek Andaç - 5 yaş - Eskişehir
Toprak Dinç - 3,5 yaş - İstanbul

Dağ çileği, yabani çilek olarak da bilinir. Ormanlık alanlarda yetişir. Avrupa'da, Kuzey Amerika'da, Asya'da ve ülkemizin birçok bölgesinde görülür. Dağ çileği doğada kendiliğinden yetişir. Küçük bir bitkidir. Dağ çileğinin meyveleri, çileğin meyvelerine göre daha küçüktür. Yaprakları ve meyveleri birçok hayvan için önemli bir besindir. Dağ çileği saksıda ya da bahçede yetiştirilebilir.

Sorularınızı bekliyoruz!

Atlarla ilgili sorularınızı 5 Kasım'a kadar bize gönderin. Bu sorulardan birini ya da birkaçını Aralık 2020 sayımızda yanıtlayalım. Adınızı, soyadınızı, yaşıınızı ve yaşadığınız ili yazmayı unutmayın.

İşte adreslerimiz:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi "Çok Merak Ediyorum" Köşesi
Remzi Oğuz Ark Mahallesi Tunus Caddesi No: 80 06540

Kavaklıdere Çankaya / ANKARA

e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr

www.merakliminik.tubitak.gov.tr/form/cok-merak-ediyorum

Aslı Zülal

Fotoğraf: Getty Images Turkey

Haydi Mutfağa

Sonbahar Meyveleriyle “Meyve Kebabı”

Malzemeler

- 1 elma
- 1 armut
- 1 mürdüm eriği
- 1 incir
- 5 pembe üzüm tanesi
- 5 yeşil üzüm tanesi
- 5 böğürtlen
- 5 çöp şiş

Bu etkinlik
bir yetişkinle
birlikte
yapılmalıdır.

Önce ellerinizi sabun ve suyla yıkayarak temizleyin. Sonra meyveleri bol su ile iyice yıkayın. Çöp şişlerin sivri kısımlarını mutfak makasıyla keserek uçlarının küt olmasını sağlayabilirsiniz. Elma ve armutun kabuklarını soyduktan sonra çekirdeklerini çıkarın. Bu meyveleri büyük parçalar hâlinde kesin. İncir ve mürdüm eriğini de dilediğiniz biçimde keserek hazırlayın. Her bir çöp şişe, her meyveden birer parça takarak tabağa yerleştirin. İşte, sonbaharın lezzetli meyvelerinden oluşan bol vitaminli meyve kebabınız hazır. Afiyet olsun!

Küçük Eller İşbaşında

Ağustos 2020 sayımızda topladığınız meyveleri içine koyabileceğiniz bir bez torba, çanta ya da sepet tasarladığınızı istemiştik. İşte tasarladığınız ürünlerle çektiğimiz olduğunuz fotoğraflarınız! Burada yer veremediğimiz fotoğraflarınızı da internet sitemizde görebilirsiniz. İnternet sitemizin adresi: <http://www.merakliminik.tubitak.gov.tr/>

Defne Bayraktar - 5,5 yaş - Samsun

Fateh Jalilov - 4,5 yaş - İzmir

Eslem Nil Aslan - 5 yaş - Mardin

Mehmet Tahir Bölükbaşı - 5 yaş - İstanbul

Eylül Akıncı - 3,5 yaş - Çanakkale

Mete Bozkurt - 5 yaş - Uşak

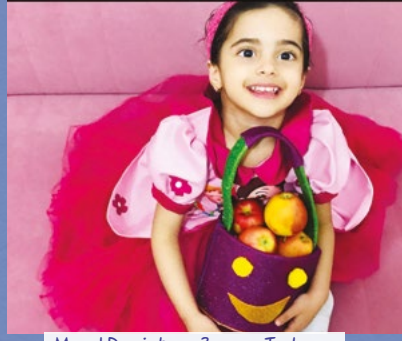
Aslı Demir - 2,5 yaş - Diyarbakır

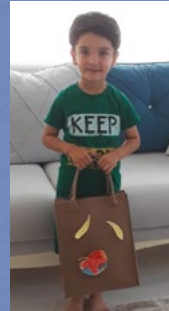
Defne Batumoglu - 2,5 yaş - Rize

Ege ve Gül Demirel - Edirne

Masal Demirtaş - 3 yaş - Trabzon

Mehmet Turgay Canarslan
4 yaş - Sakarya

Hayrunnisa Bozdağ
4 yaş - Bilecik

Öykü İbrahimoglu - 4,5 yaş - Kocaeli

Tuna Sarı - 5,5 yaş - Aydın

Zeynep Bilge Yücekaya - 4,5 yaş - Sivas

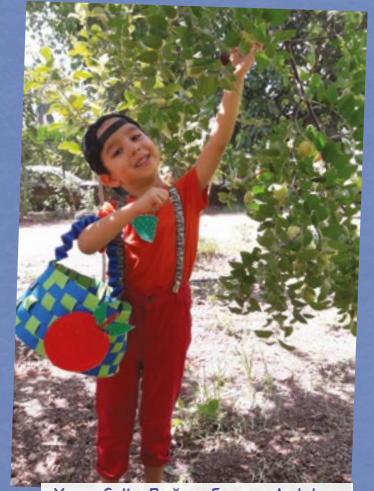
Mete İdar - 5 yaş - Konya

Zeynep Türkal - 6 yaş - Eskişehir

Dağhan Tibet Karagöz - 4 yaş - Ankara

Yavuz Selim Bağcı - 5 yaş - Antalya

Ömer Efe Tulum - 6,5 yaş - Sinop

Elif Yalçı - 6 yaş - Bitlis

Emin Kaan Yıldırım - 6 yaş - Adana

Eslem Öngi - 6 yaş - Van

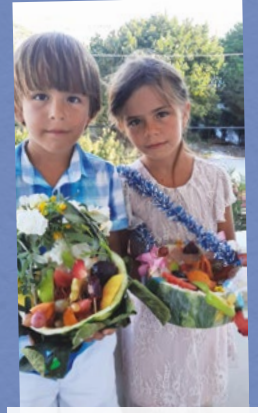
Cihan Sualp (9 yaş) ve Elif Selen (4 yaş) Doğan - Osmaniye

İdil Sönmez - 4 yaş - Gaziantep

Teoman Tok - 5 yaş - Mersin

Zehra Nil (7 yaş) ve Mustafa Fırat (5 yaş) Bircan - Balıkesir

Fatma Betül İçer
5 yaş - Iğdır

Yusuf Doğan - 6 yaş - Kayseri

Hira Kartal - 4 yaş - Erzurum

Aralık 2020 sayımız için bir at kuklası tasarlamanızı istiyoruz. Kuklanızla çektiireceğiniz bir fotoğrafınızı, adınızı, soyadınızı, yaşınızı ve yaşadığınız ili yazarak bize gönderin. Bunun için 5 Kasım'a kadar süreniz var. Adreslerimiz aşağıda:

TÜBİTAK Meraklı Minik Dergisi
"Küçük Eller İşbaşında" Köşesi
Remzi Oğuz Arık Mahallesi Tunus Caddesi No: 80
06540 Kavaklıdere Çankaya / ANKARA
e-posta: merakli.minik@tubitak.gov.tr
www.merakliminik.tubitak.gov.tr/form/sen-de-gonder

Kitap...

Oyun...

Öneri...

Eğlenceli Meyveler Dominosu

Bu sayımızda sizin için hazırladığımız domino oyununda, sonbaharda olgunlaşan yedi meyvenin eğlenceli çizimleri var. Balkabağı, elma, nar, mürdüm eriği, cennet hurması, armut ve portakal. Oyunu oynamak için önce dergimizin ekindeki iki kartonda yer alan domino kartlarını hazırlamanız gerekiyor.

Kurallar

- Eğlenceli Meyveler Dominosu iki, üç ya da dört kişiyle oynanır.
- Toplam sayısı 28 olan domino kartları karıştırılır ve üzerinde meyve resmi olan yüzleri alta bakacak şekilde üst üste ortaya konur.
- Oyun iki kişiyle oynanıyorsa oyuncular yedişer kart alır. Üç ya da dört kişiyle oynanıyorsa oyuncular beşer kart alır.
- Oyuna kimin başlayacağına karar verilir.
- İlk oyuncu elindeki kartlardan birini, üzerinde meyve resmi bulunan yüzü üstte gelecek şekilde ortaya koyar. Sıra diğer oyuncuya geçer.
- Sırası gelen oyuncu, elindeki kartlarda ortadaki kartın üzerinde bulunan meyve resimlerinden herhangi birinin bulunup bulunmadığını kontrol eder. Varsa o kartı ortaya, üzerinde aynı meyvenin resmi bulunan kartın yanına koyar. Bunu yaparken

de birbiriyle aynı olan meyve resimlerinin bitişik durmasına dikkat eder.

- Sırası gelen oyuncunun elindeki kartlarda, yerdeki kartın üzerinde bulunan meyve resimlerinden herhangi biri yoksa bu oyuncu bir kart çeker. Çektiği kartta da ortadaki karttakilerle eşleşen bir resim yoksa sıra diğer oyuncuya geçer.
- Oyun, bu şekilde devam eder. İlk iki kart yere konulduktan sonra ortada bir kart dizisi oluşmaya başlar.
- İlk iki kart yere konulduktan sonra sırası gelen her oyuncu, ortadaki kart dizisinin iki ucundaki kartlardan birinin yanına yeni bir kart koymaya çalışır.
- Elindeki kartları ilk olarak bitiren oyuncu oyunu kazanır.
- Oyunculardan hiçbirinin elindeki kartlar bitmezse de elinde en az kart kalan oyuncu oyunu kazanmış olur.

Aslı Zülal

Çizim: iStockphoto.com

Oyuna buradan devam edilebilir.

Oyuna buradan devam edilebilir.

Düşün, Araştır, Bul

Ekşidir Kuşburnunun Tadı, Nereden Gelir Acaba Adı?

Kuşburnu bitkisine, meyveleri kuşların gagasını anımsattığı için kuşburnu adı koyulmuş olabilir mi? Biliyor musun, Türkçede ve diğer birçok dilde bitkilere ad koyulurken bazen bu bitkilerin görünüşleri dikkate alınır. Örneğin keçiboynuzu ağacına, meyveleri keçilerin boynuzuna benzediği için bu ad verilmiş. Çiçekleri tilkilerin kuyruğunu andıran tilkikuyruğu bitkisi ya da yaprakları bir aslanın pençesini anımsatan aslanpençesi bitkisi gibi ilginç adlı bitkiler de var. Hanımeli, kuzukulağı, aslanağzı, horozibiği... Peki, bu bitkilerin adları nereden geliyor dersin? Senin de görünüşlerine göre adlandırıldığını bildiğin bitkiler var mı?

Gülnihal Mert
Çizim: Gül Oralı

Kartlar - Kuşburnudan Neler Yapılır?

Bu sayımız için hazırladığımız kartların dokuzunda kuşburnuyla yapılan dokuz farklı yiyecek ya da içeceğin resmi var. Kartların kalan dokuzundaysa bu yiyecek ya da içecekleri tüketmek üzere olan çocuk resimleri... Bu kartlarla bir eşleme oyunu oynayabilirsiniz. Bunun için önce kartları birbirinden ayırıp karıştırın. Resimli yüzleri alta gelecek şekilde yere dizin. Sonra kartları ikişer ikişer açın. Birbirinin eşi olan kartları bulmaya çalışın. Açtığınız iki kart

birbirinin eşiyse bu kartları kenara ayırın. Açtığınız kartlar birbirinin eşi değilse kartları tekrar ters çevirip başka iki kart açın. İsterseniz bu oyunu iki ya da daha fazla oyuncuyla, kartları sırayla açarak da oynayabilirsiniz. Bu durumda birbirinin eşi olan kartları bulan oyuncu bir kez daha kart açabilir. Dilerseniz oyunu kolaylaştırmak için, kartları resimli yüzleri açık halde yere dizerek de oynayabilirsiniz.

Meltem Yenil
Çizim: İrma Zmiric Çetinkaya

Kuşburnu yemeye
bayılıyor-um...